

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 22/10/2026 17:10
Sayı: E-120.07.03-1968757

Sayı : E-54045643-610-27115694

Konu : Soru Önergesi (7/40566)

7/40566

GK 112

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24.02.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1804977 sayılı yazınız.

Hatay Milletvekili Sayın Adnan Şefik ÇİRKİN'e ait, İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan 7/40566 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/40566) (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 5C5CB6D9-061A-4EEA-8638-32503592F9E4

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Alkan DEMİR

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 85

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN ADNAN ŞEFİK ÇİRKİN'E AİT 7/40566 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Dış ticarete ilişkin veriler düzenli olarak TÜİK'in kurumsal internet sayfasında kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Ülkemizde bitkisel üretimi artırmak, verim ve kaliteyi yükseltmek, üretim maliyetlerinin karşılanmasına katkıda bulunmak, sürdürülebilirliği sağlamak, kayıtlılığı artırmak ve çevreye duyarlı alternatif tarım tekniklerinin geliştirilmesine yönelik olarak çiftçilere arz açığı olan ve stratejik öneme sahip ürünler öncelikli olmak üzere bitkisel üretim desteklemeleri verilmektedir.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) 2024 yılı verilerine göre; ülkemiz dünya bitkisel ürünler üretiminde 11'inci, sebze üretiminde 3'üncü ve meyve üretiminde dünyada 4'üncü sıradadır. Bununla birlikte fındık, kuru kayısı, kuru incir, kuru üzüm, taze incir ve ayva ürünlerinde dünya ihracatında lider konumdadır. Buğday unu ihracatında dünyada birinci, makarna ihracatında ikinci sıradadır. Dünyanın tarımsal hasılda ilk 7 tarım ülkesinden biri olan ülkemiz, güçlü tarımsal alt yapısı ile her geçen gün artan ülke nüfusunun gıda ihtiyacını karşılamaktadır. Ülkemizde 2025 yılında 32,59 milyar dolar tarım ve gıda ürünleri ihracatına karşılık 26,04 milyar dolar ithalat gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte; önceliğimiz yurt içi üretim ile ürün arz güvenliğini devam ettirmektir.

Ülkemiz tarafından bazı ürünlerde sanayinin ihtiyaç duyduğu hammaddenin temin edilmesi amacıyla ithalat yapılarak un ve makarnada olduğu gibi Dahilde İşleme Rejimi uygulaması kapsamında katma değer sağlanarak ihraç edilmektedir. Aynı zamanda ülkemizin ikili anlaşmalardan (Serbest Ticaret Anlaşmaları) doğan yükümlülükleri doğrultusunda da ithalat yapılmaktadır.

Bakanlığımızca stratejik tarımsal ürünlerin üretiminin havzalara göre planlanarak yönlendirilmesi, bitkisel üretimin artırılması, verim ve kalitenin yükseltilmesi, maliyetlerin düşürülmesi, tarımsal üretimde sürdürülebilirliğin sağlanması hedeflenmektedir.

5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7'nci maddesinde 05.04.2023 tarihli ve 32154 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7442 sayılı Kanun ile değişikliğe gidilmiştir. Yapılan değişikliğe istinaden üretimin planlamasına yönelik usul ve esasları düzenlemek amacıyla hazırlanan "Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik" 14.09.2023 tarihinde yayımlanmıştır.

Yapılan düzenleme ile su kaynaklarının verimli ve etkin kullanılması, suyun gelecek nesillere aktarılması amacıyla Bakanlığımızca suyu merkeze alan, doğal kaynakların korunduğu bir üretim gerçekleştirilebilmesi için, ürünlerin tarım havzaları veya işletme bazında nerede, ne kadar üretileceğine dair tarımsal üretim planlaması ve planlama ile ilişkilendirilmiş yeni tarımsal destek modeli hayata geçirilmiştir.

Bu kapsamda ülke genelinde 13 ürün (buğday, arpa, dane mısır, mercimek, nohut, kuru fasulye, aspir, kanola, kütlü pamuk, soya, yağlık ayçiçeği, patates, kuru soğan) ve yem bitkileri ürün grubu planlama kapsamına alınmıştır.

"2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar" ile tarımsal üretim planlaması ile ilişkilendirilmiş temel girdi (mazot ve gübre) maliyetlerini esas alan sade, etkin ve yönlendirici yeni tarımsal destekleme modeli hayata geçirilmiştir. Yapılan düzenleme ile ilk defa bitkisel üretim destekleri 3 yıllık ve üretim döneminden önce açıklanmaktadır. Bitkisel üretimde 2026 üretim yılı desteklemeleri 14.09.2025 tarihinde yine üretim sezonundan önce açıklanmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Yeni destekleme modelinde bitkisel üretim desteklemeleri; Temel Destek, Planlı Üretim Desteği ve Üretimi Geliştirme Desteği olmak üzere üç ana başlıkta toplanmıştır. Temel Destek ile ÇKS'ye kayıtlı üreticilerin, yetiştiriciliğini yaptığı tüm ürünlerin mazot maliyetinin %50'si ve gübre maliyetinin %25'i karşılanmaktadır. Yetiştirilen ürünler planlama kapsamında ise üreticilere temel destekle birlikte verilecek ilave planlama desteği ile mazot maliyetinin %100'ü ve gübre maliyetinin %50'sinin karşılanması hedeflenmiştir.

Yeraltı sularının yetersiz seviyede bulunduğu ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği 11 ilin 52 ilçesinde bulunan sulu tarım arazilerinde, ilgili üretim yılında planlama kapsamında yer alan ve az su tüketen mercimek, nohut, fiğ, yem bezelyesi, aspir, buğday, arpa ve yağlık ayçiçeği üreten çiftçilerimize ilave su kısıtı desteği verilmektedir. Üretim planlaması kapsamında, temel ve planlı üretim desteğine ilave olarak ödenen su kısıtı desteği ile mazot ve gübre maliyetinin %100 'ü desteklenmektedir. Bununla birlikte Üretimi Geliştirme Desteği kapsamında, verim ve kaliteyi artırmak amacıyla sertifikalı tohum kullanım, sertifikalı/standart fidan kullanım, organik tarım, iyi tarım uygulamaları ve katı organik-organomineral gübre destekleri ilave olarak verilmeye devam edilecektir.

11781 sayılı 2025-2027 Yıllarında Yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 08.09.2026 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Karar ile bitkisel üretimde; 2026 üretim yılı için daha önce dekara 310 TL olarak belirlenen destek katsayı değeri 367 TL olarak güncellenmiştir. Böylece 2025 üretim yılında 244 TL olan bu değer yüzde 50,4 artırılmıştır.

Akaryakıt fiyatlarındaki küresel dalgalanmaların üretici maliyetlerine yansımaları azaltmak amacıyla 12.08.2026 tarihli ve 11606 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile motorinde ÖTV tutarı 13-31 Ağustos 2026 tarihleri arasında uygulanmamış olup devam eden süreçte ise kademeli bir geçiş takvimi belirlenmiştir.

Ayrıca Bakanlığımızca ülke genelinde yürütülen "Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi" kapsamında üretim planlaması ile uyumlu bir şekilde işlenmeyen, nadasa bırakılan veya işlemeli tarıma uygun olmayan arazilerin, uygun münavebe planı ve ekim yöntemleri uygulayarak stratejik ürünlerin üretiminde kullanılması, iklim değişikliğini dikkate alarak kuraklığa dayanıklı çeşitlerle hububat, baklagil ve yağlı tohumlu bitkilerin üretiminin geliştirilmesi sağlanmakta ve üreticinin sertifikalı tohum kullanımına yönlendirilmesi için tohum, fide, fidan gibi girdilerde azami %75 hibe yolu ile il tarım ve orman müdürlüklerince hazırlanan projeler hayata geçirilmektedir.

Bitkisel üretime yönelik özellikle yerli üretimi teşvik etmek amacıyla;

- Kütlü pamuk üreticilerimizin tarımsal desteklerden yararlanması için yurt içinde üretilip sertifikalandırılmış tohum kullanması zorunludur.
- Aynı şekilde sertifikalı fidan kullanım desteğinden faydalanmak isteyen üreticilerimizin, ilgili üretim yılında yurt içinde üretilmiş sertifikalı fidanla bahçe tesis etmeleri gerekmektedir.
- Sertifikalı tohum kullanım desteğinden yararlanmak için de yurt içinde üretilen sertifikalı tohum kullanılarak ekim-dikim yapılması şarttır.
- 2025 üretim yılından itibaren, yağlık ayçiçeğinde kamu araştırma enstitüleri ve üniversiteler tarafından veya bu kuruluşlarla ortaklaşa; soya (Sertifikalı Tohum Kullanım Desteğine-STKD ilave olarak), mısır ve patatesten (STKD'ye ilave olarak) ise kamunun yanında özel sektör tarafından yurt içinde ıslah edilerek tescil edilen çeşitlerin

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

yurt içinde üretilip sertifikalandırılan tohumunu kullanarak ekim/dikim yapan çiftçilere sertifikalı tohum kullanım desteği ödemesi yapılmaktadır.

Üreticilerin tarımsal üretime yönelik finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda sağlanması amacıyla, 2024-2026 yılları için Hazine ve Maliye Bakanlığınca yayımlanan 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları ile Bakanlığımızca yayımlanan Uygulama Esasları Tebliği kapsamında; Ziraat Katılım Bankası A.Ş., T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince 28 farklı konuda %25-%100 aralığında hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredisi/finansmanı kullandırımı sağlanmaktadır.

Bu kapsamda; sütçü ve kombine sığır yetiştiriciliği, büyükbaş hayvan besiciliği, küçükbaş hayvancılık, hastalıktan arı hayvan yetiştiriciliği, arıcılık, kanatlı sektörü, su ürünleri sektörü, temel hayvansal üretim, kapalı ortamda bitkisel üretim, yem bitkisi üretimi, yurt içi sertifikalı tohum, fide, fidan üretimi, süs bitkisi, tıbbi ve aromatik bitkiler üretimi, meyve yetiştiriciliği ve bağcılık, temel bitkisel üretim, tarım makineleri, traktör, basınçlı sulama sistemi yatırımı, tarım makineleri parkı, arazi alımı (birleştirme), lisanslı depoculuk yatırımları, ELÜS karşılığı kredi, soğuk hava deposu yatırımları, tarımsal ürünlerin işlenmesi, sözleşmeli üretim, tarımsal elektrik bedeli, tarımsal yenilenebilir enerji yatırımları, biyo-tarım yatırımları, tarımsal AR-GE konularında faaliyet gösteren ya da faaliyete başlayacak olan gerçek ve tüzel kişi girişimciler kredi/finansmandan faydalandırılmaktadır.

Hazine faiz/kâr payı destekli tarımsal kredilerde yerli üretimi teşvik etmek amacıyla;

- Yurt içinde doğan veya genomik testten geçmiş hayvan alımı/kullanımına
- Bakanlık ıslah programlarından elde edilen koç/teke alımı/kullanımına
- Bakanlık tarafından geliştirilen yerli hat kullanımına,
- Yurt içi sertifikalı tohum, fide, fidan kullanımına,
- Yurt içinde üretilen makine alımına ilave faiz indirimleri uygulanmaktadır.